

Diputació de Girona

Perspectives futures i convergència de l'administració electrònica amb Europa; en especial, l'acreditació de l'actuació de l'Administració

**Dr. Nacho Alamillo, *Advocat, CISA, CISM, COBIT 5-f,*
*ITIL v3-f***

Girona, març de 2020

Mercat Únic Digital – 1

La visió de la Comissió Europea

<http://publications.europa.eu/webpub/com/factsheets/digital/es/#what-is-digital-single-market>

- Mercat únic de béns i serveis en tot el seu territori, en l'àmbit digital, mitjançant l'eliminació de les barreres reglamentàries.
- Un espai europeu harmonitzat i integrat, sense barreres que obstaculitzin l'ús de serveis i tecnologies digitals i en línia.
- Un sector que abasta el màrqueting digital, el comerç electrònic i les telecomunicacions, però que també millora l'accés a la informació i a la cultura, incrementa les seves oportunitats de treball i promou una forma de govern moderna i oberta.
- La creació del mercat únic digital és fonamental per al futur econòmic d'Europa i, como a tal, ha estat identificada per la Comissió Europea como una de les seves deu prioritats polítiques; de fet, como prioritat 2.

Mercat Únic Digital – 2

- 🔒 COM (2015) 192 final. Una Estratègia per al Mercat Únic Digital d'Europa
  - 🔒 Tres pilars: millorar l'accés dels consumidors i les empreses als béns i serveis digitals a tot Europa; crear les condicions adequades i garantir la igualtat de condicions perquè les xarxes digitals i els serveis innovadors puguin prosperar; maximitzar el potencial de creixement de l'economia digital.
  - 🔒 Setze línies d'actuació, incloent la identificació electrònica, els serveis de confiança i també l'administració electrònica.
- 🔒 COM (2017) 228 final. Revisió intermèdia de l'aplicació de l'Estratègia per al Mercat Únic Digital
  - 🔒 Focus en l'economia de les dades, la ciberseguretat i les plataformes en línia, i més actuacions en administració electrònica.

Mercat Únic Digital – 3

- 🔒 Part de l'estratègia del Mercat Únic Digital, partint d'iniciatives molt anteriors, suposa una veritable transformació del procediment administratiu, que es converteix en electrònic.
- 🔒 Al fil de la noció d'interoperabilitat –una veritable competència del legislador de la Unió Europea– i amb base en les llibertats reconegudes als ciutadans de la Unió, s'han posat les bases legals per a les relacions juridicoadministratives transfrontereres, especialment, en el important Reglament (UE) N° 910/2014, de 23 de juliol (eIDAS), impactant en el dret intern.
- 🔒 En aquest sentit, la reforma del sector públic, substanciada per Lleis 39 i 40 d'1 d'octubre de 2015, respon de forma evident a aquesta transformació, però poder de forma insuficient...

El Reglament eIDAS i l'Administració electrònica – 1

- 🔒 Reglament (UE) N° 910/2014, de 23 de juliol (eIDAS)
  - 🔒 Construcció d'un sistema públic de (interoperabilitat de la) identificació electrònica en la Unió Europea; que neix de la noció de la identitat digital com a bé públic i, per aquest motiu, objecte de potestat dels Estats.
  - 🔒 Regulació dels serveis de confiança i la seva provisió i ús transfronterers.
  - 🔒 Base legal per als Serveis Públics Digitals essencials en la Unió.
- 🔒 Directament aplicable en els Estats membres, obliga a reformar (o desplaça) la legislació prèvia
  - 🔒 Desaparició dels certificats de signatura electrònica de persona jurídica, amb efecte a juliol 2016.
  - 🔒 Projecte de Llei reguladora de determinats aspectes dels serveis electrònics de confiança (121/000004), 28/02/2020.

El Reglament eIDAS i l'Administració electrònica – 2

- 🔒 La identificació electrònica en el Reglament eIDAS
  - 🔒 Expedició, per part dels Estats o sota la seva responsabilitat, de mitjans públics d'identificació electrònica, o el seu reconeixement, quan siguin privats.
  - 🔒 Nivells de seguretat variables (baix, substancial i alt), a efectes del reconeixement mutu transfronterer.
  - 🔒 Desplegament i operació de plataformes públiques comunes d'autenticació, l'ús de les quals pot ser també autoritzat en el sector privat, amb base en la delegació i federació de l'autenticació.
  - 🔒 Reconeixement mutu obligatori dels mitjans d'identificació electrònica a partir de setembre de 2018, o abans de forma voluntària.

El Reglament eIDAS i l'Administració electrònica – 3

Serveis de confiança

- Substitueix a la regulació dels serveis de certificació previstos en la Llei 59/2003, de 19 de desembre, de signatura electrònica.
- Definició legal de servei de confiança: el servei electrònic prestat habitualment a canvi de una remuneració, consistent en:
  - a) la creació, verificació i validació de signatures electròniques, segells electrònics o segells de temps electrònics, serveis d'entrega electrònica certificada i certificats relatius a aquests serveis, o
  - b) la creació, verificació i validació de certificats per a l'autenticació de llocs web, o
  - c) la preservació de signatures, segells o certificats electrònics relatius a aquests serveis.
- Son un tipus de servei de la societat de la informació.

El Reglament eIDAS i l'Administració electrònica – 4

La nueva arma de Tráfico

Cámaras digitales

Emite dos haces láser separados por 40 centímetros entre sí.

40 cm
Haz de Láser

Capaz de controlar hasta tres carriles de circulación.

Puede funcionar tanto de noche como de día.

Se puede colocar en un automóvil estático o en movimiento, en la parte delantera o trasera.

Capacidad de almacenamiento de hasta 5.000 fotografías.

Autonomía de funcionamiento de más de 5 horas.

Tráfico ha adquirido un radar para rotatorio entre los ayuntamientos de la Región. 19 municipios se han interesado ya por su uso.

Flash

Multas por velocidad

Año	Multas	por radar
2008	61.409	43.362
2009	69.140	48.329

Se puede colocar al borde de la carretera tal y como muestra la imagen. Cuando un vehículo cruza el primer haz, cronometra el tiempo que tarda en cruzar el segundo. Sabiendo la distancia recorrida (40 cm) y el tiempo, obtiene la velocidad. De hecho toma una doble medición, cuando el vehículo interrumpe los haces, y otra cuando deja de interrumpirlos, y compara una medición contra la otra para verificarla.

LA VERDAD

El futur de la prova electrònica?

Els serveis qualificats de confiança reben presumpció d'autenticitat.

Tot i que es tracta d'una presumpció *iuris tantum*, qui pot combatre-la fàcilment?

Els serveis qualificats de confiança queden subjecten a la "concessió de la qualificació"; és a dir, autorització administrativa prèvia.

Primera tipologia de servei de la societat de la informació que no es presta de forma lliure.

Podrien afectar a la fe pública?

El Reglament eIDAS i l'Administració electrònica – 5

- 🔒 La LSE i el Reglament eIDAS poden suposar un impacte en la prova i, per tant, en la funció de fe pública:
  - 🔒 Una signatura electrònica qualificada, que necessàriament es basa en un certificat qualificat, podria substituir l'element d'identificació personal que realitza el fedatari pel que fa a l'atorgant. I de fet, aquest actua sense la presència física davant el fedatari.
  - 🔒 La signatura electrònica qualificada ve a ésser equivalent la signatura legitimada notarialment.
  - 🔒 Un segell electrònic qualificat gaudeix de presumpció d'integritat i procedència del document autènticat. També a distància.
  - 🔒 Un segell de data i hora qualificat substitueix l'element de garantia de la data i hora de l'atorgament. També a distància.
  - 🔒 Un lliurament electrònic certificad completa el model amb la presumpció de remissió i lliurament dels documents. També a distància.

Situació actual de l'administració electrònica

- 🔒 El **model d'administrar tradicional** es basa en una tecnologia existent, que ha establert restriccions i condicionants que han determinat de forma fonamental la regulació d'aquest model i, més encara, el disseny de les garanties associades a aquest.
- 🔒 Es tracta de la **tecnologia del suport físic** –amb el paper com a cas més paradigmàtic–, que fa servir constructes socials com la signatura, el document suport, la carpeta, el lliurament postal, el tauler d'anuncis i molts altres, per a sustentar les diferents activitats a realitzar, construint garanties apropiades al funcionament, i restriccions físiques d'aquestes tecnologies.
- 🔒 La regulació de l'ús de les TIC s'ha fet a imatge i semblança d'aquests artefactes, segurament per un cert temor a la pèrdua de garanties, ignorant la **possibilitat d'emprar les TIC de forma radicalment innovadora**.

La seu electrònica – 1

- 🔒 La seu electrònica es refereix al seu correlat físic, la dependència administrativa
  - 🔒 Definició a la LRJSP – *ad intra*? (Article 38.1): "adreça electrònica, disponible per als ciutadans a través de xarxes de telecomunicacions, la titularitat correspon a una administració pública, o bé a una o diversos organismes públics o entitats de dret públic en l'exercici de les seves competències".
  - 🔒 Adreça electrònica és (Annex I de la LAE), "identificador d'un equip o sistema electrònic des del qual es proveeix d'informació o serveis en una xarxa de comunicacions", que podrà ser una IP, encara que normalment vindrà indicada en forma d'URL, per a l'accés públic.
  - 🔒 La seu és un espai públicament accessible a través d'una adreça (típicament, HTTPs://, però també podria ser FTPs://, o altres); un lloc al que es desplaça el ciutadà per iniciar i mantenir un intercanvi de missatges, d'acord amb el protocol corresponent.

La seu electrònica – 2

- 🔒 Novetat a la LRJSP és el "portal d'internet", que és "el punt d'accés electrònic la titularitat correspongui a una administració pública, organisme públic o entitat de dret públic que permet l'accés a través d'internet a la informació publicada i, en si s'escau, a la seu electrònica corresponent "(article 39), oblidant-se de definir el punt d'accés electrònic.
  - 🔒 Dubtes sobre si el punt d'accés i, per tant, el portal és o no seu (rellevant en termes de responsabilitat per la informació publicada).
  - 🔒 Però en tot cas, és de nou un lloc on es publica informació i que dona accés a un altre lloc, a la seu.
  - 🔒 El ciutadà es desplaça a aquest lloc i, si s'escau, a la seu.
- 🔒 Restricció del dret del ciutadà a relacionar-se amb l'Administració només a través del punt d'accés general electrònic (article 13.a) LPAC), encara que pot ser positiu.
  - 🔒 No es troba vigent encara.

La seu electrònica – 3

- 🔒 La relació administrativa de la LPAC succeeix "dins" la seu (o del punt d'accés, en el cas de l'accés a informació)
  - 🔒 Lloc on s'ha de comparèixer per concedir apoderaments electrònics (articles 5.4 i 6.5); el lloc a través de qual s'accedeix al registre electrònic i en el qual es publiquen els tràmits que poden iniciar-se en el mateix (article 16); el lloc on es fan públics els codis de verificació emprats per a la autenticació de les còpies electròniques (article 27); el lloc que regeix el còmput de terminis (article 31) i on es publiquen les ampliacions de termini motivades per incidències tècniques de l'esmentat registre (article 32); el lloc on es posen a disposició electrònica les notificacions tramitades electrònicament i en suport paper (articles 41 i següents); el lloc on es posen a disposició les còpies electròniques de documents de l'expedient (article 53.1.a)); el lloc on es publiquen els codis d'identificació dels òrgans, centre o unitat administrativa a què es dirigeixen les sol·licituds d'iniciació (article 66.1) i els models de presentació massiva de sol·licituds (article 66.4); el lloc on se sol·licita l'accés a la documentació en el tràmit d'informació pública (article 84); el lloc on es publiquen diaris i butlletins oficials (article 131); o el lloc on es publica el directori geogràfic on apareixen les oficines d'assistència en matèria de registres (disposició addicional quarta).

La seu electrònica – 4

- 🔒 Transformant la seu per potenciar la innovació
  - 🔒 Les seus electròniques (així com els portals d'internet i altres punts d'accés electrònic) de l'Administració solen dirigir-se únicament i exclusivament a les persones físiques que es connecten a les mateixes, adoptant un enfocament tècnic de disseny d'interfície home-màquina que, tot i que correcte, és limitat.
  - 🔒 Donat l'increment de l'automatització, s'hauria de complementar aquest enfocament amb la implementació d'una versió de la seu electrònica preparada per a la interacció entre màquines (més serveis web o microserveis).
  - 🔒 Es podria forçar la interpretació de la definició legal de seu per a considerar com a seu l'adreça de *blockchain* de l'Administració, ja que, com hem vist, tot "passa allà", per facilitar-ne l'adopció.
  - 🔒 Però **necessitem acreditació fefaent de les actuacions realitzades en un entorn no controlat per l'Administració.**

El registre electrònic – 1

- 🔒 De forma semblant a la seu electrònica, succeeix amb la regulació del registre electrònic, excessivament dependent de la tecnologia del paper i de la interacció directa amb la persona física a través del web, incloent-hi la presentació de l'escrit principal, i dels documents annexos, que el ciutadà lliurament a l'Administració, i dels que obté un altre document, amb la condició de rebut.
- 🔒 Es tracta d'un model en el qual s'ignoren interessants possibilitats permeses per les TIC, com ara que el ciutadà comparteixi amb l'Administració l'accés als documents emmagatzemats en un dipòsit compartit (Google Docs?, Dropbox? o servei anàleg), possibilitat perfectament factible en el marc d'unes mesures suficients de seguretat.

El registre electrònic – 2

- 🔒 Més encara, el registre electrònic es podria alinear amb la normativa de serveis de confiança, implementant-lo en forma de servei de lliurament electrònic certificat conforme al Reglament eIDAS.
- 🔒 La qualificació del servei, conforme a la normativa, dotaria de feiaença plena a les comunicacions d'entrada i sortida del registre, i facilitaria la intervenció dels intermediaris col·laboradors de l'Administració.

La notificació electrònica – 1

- 🔒 **Asimetria de la notificació postal i electrònica**
  - 🔒 Mentre la notificació postal es remet al domicili (o altre lloc regulat), l'electrònica és dipositada "dins de" la seu electrònica o de l'adreça electrònica habilitada única (no definida, per cert, en la legislació bàsica).
  - 🔒 Innovador pel que fa al seu correlat en paper, cert, però és un model excessivament limitat, i sembla que amb el sector públic com a proveïdor exclusiu, cosa que pot resultar criticable per l'evident situació de preeminència de l'Administració sobre el ciutadà, que implica ubicar necessàriament la càrrega de la prova en la mateixa Administració, i la prova de "posada a disposició" és diabòlica.
  - 🔒 Incrementa també la càrrega que per al ciutadà suposa atendre les notificacions electròniques en tot moment de l'any.

La notificació electrònica – 2

- 🔒 La innovació permet reequilibrar a les parts
  - 🔒 Es podria estendre el mecanisme (avui només vàlid en l'AEAT) dels "dies de cortesia", elegits pel ciutadà, en què no es procedeix a la posada a disposició de notificacions.
  - 🔒 Es podria habilitar la interconnexió dels sistemes de notificació electrònica amb els serveis de lliurament electrònic certificat que preveu el Reglament eIDAS, cosa que permetria millorar els enviaments a grups d'empreses, per exemple, o intermediaris que realitzin processos de negoci innovadors, com plataformes de intermediació titularitat d'entitats privades que ofereixen suport als ciutadans.
  - 🔒 Atès que s'ha de fer en el caso de les notificacions transfrontereres (CEF e-Delivery service), per què no amb el sector privat?

La identificació electrònica

Separació funcional i diferenciació de la signatura

- Una de les principals innovacions de la LPAC, autoritzant que en general només calgui identificar-se per a la realització d'actuacions administratives (article 11.1), sens perjudici dels sis casos previstos per signatura.
- Dificultats per determinar la validesa dels sistemes d'identificació, encara aplicant l'ENS, que remet al Reglament (UE) 910/2014, eIDAS.
- Obligació d'admetre els certificats qualificats per a la identificació.
- Encomiable que l'Administració faciliti sistemes d'identificació (com Cl@ve, en les seves diverses modalitats), però:
  - Caldria estudiar admetre sistemes oferts i gestionats pel sector privat (LinkedIn per a bosses d'ocupació, per exemple).
  - Donarem identitat a les persones jurídiques, o almenys admetrem seu segell electrònic, com obliga l'article 9.2 de la LPAC?
  - Identitat auto-sobirana amb *blockchain*?

La signatura electrònica dels interessats

- 🔒 Després de la reforma de l'article 10.2 LPAC per RD-Llei 14/2019, les administracions públiques han d'admetre els sistemes de signatura o de segell avançat que es basin en certificat qualificat,
  - 🔒 Suposa l'aplicació plena dels articles 27 i 37 del Reglament eIDAS, de manera que també és obligatori admetre signatures electròniques avançades de ciutadans d'altres estats membres.
  - 🔒 Admetrem el segell electrònic de persona jurídica? Nova Llei belga.
- 🔒 Poden també emprar també sistemes de clau concertada.
  - 🔒 Innovació: Substitució de la signatura electrònica avançada basada en certificat electrònic qualificat per identificació electrònica basada en certificat electrònic qualificat.
    - 🔒 Sempre d'acord amb la corresponent anàlisi de riscos (criteri al qual habitualment es fa referència a directives europees), i aplicant controls compensatoris (ENS).
- 🔒 I noves tecnologies com *blockchain*? Endós en blanc...

La signatura electrònica de l'Administració – 1

- 🔒 Article 41 LRJSP. Actuació administrativa automatitzada
  - 🔒 1. [...] qualsevol acte o actuació realitzada íntegrament a través de mitjans electrònics per part d'una Administració Pública en el marc d'un procediment administratiu, i en la que no hagi participar de forma directa un empleat públic.
  - 🔒 2. En cas d'actuació administrativa automatitzada s'haurà d'establir prèviament l'òrgan o òrgans competents, en funció dels casos, per a la definició de les especificacions, programació, manteniment, supervisió i control de qualitat i, al seu torn, auditoria del sistema d'informació i del seu codi font. Tanmateix, s'indicarà l'òrgan que ha de ser considerat responsable a efectes d'impugnació.
- 🔒 La nova regulació de la LRJSP té caràcter bàsic.
- 🔒 Rellevant a efectes de la possible nul·litat dels actes, i també als efectes de l'article 22 del RGPD.

La signatura electrònica de l'Administració – 2

- 🔒 Article 44 Llei 26/2010. Actuació administrativa automatitzada
  - 🔒 1. Les administracions públiques catalanes poden fer actuacions automatitzades per a constatar la concurrència dels requisits que estableix l'ordenament jurídic, declarar les conseqüències previstes, adoptar les resolucions i comunicar o certificar les dades, els actes, les resolucions o els acords que constin en llurs sistemes d'informació, mitjançant la utilització del sistema de signatura electrònica que determinin.
  - 🔒 2. Només són susceptibles d'actuació administrativa automatitzada els actes que es puguin adoptar amb una programació basada en criteris i paràmetres objectius.
  - 🔒 3. L'actuació administrativa automatitzada no afecta la titularitat de la competència dels òrgans administratius ni les competències atribuïdes per a resoldre els recursos administratius.
    - 🔒 L'algorisme com a reglament material?

La signatura electrònica de l'Administració – 3

- 🔒 Article 42 LRJSP: Manteniment dels mecanismes de segell electrònic i codi segur de verificació per a l'actuació administrativa automatitzada – aquests documents tenen garantida la lliure circulació en la UE?
  - 🔒 El CSV, està clar que no, per no trobar-se cobert per la Decisió 2011/130/UE (àmbit Directiva de serveis) ni Decisió d'Execució (UE) 2015/1505 (àmbit Reglament eIDAS, aplicable amb caràcter horitzontal).
  - 🔒 El segell electrònic basat en certificat qualificat, únicament si s'homologa al segell de persona jurídica del Reglament eIDAS, com s'ha fet en el marc de l'ENI (perfils interoperables de certificats qualificats).
  - 🔒 No es pot obtenir un segell d'òrgan sense tenir aquesta condició... Que ha estat negada al lloc de treball de secretaria fins el RD 218/2018.

La signatura electrònica de l'Administració – 4

- 🔒 Article 43 LRJSP: Signatura electrònica de titular de l'òrgan (novetat, tot i que ja s'expedia), o de l'empleat públic.
  - 🔒 Manteniment de la regla de que cada AP decideix quins sistemes d'identificació i signatura electrònica subministra.
  - 🔒 És òrgan el secretari? En tot cas, per a l'exercici electrònic de les seves funcions (DA 8 del RD 128/2018)
- 🔒 Article 45 LRJSP: També seran les AAPP les que decideixin quins tràmits o informes incorporen signatura electrònica qualificada.
  - 🔒 Res aporta en aquest sentit l'article 26.2 LPAC, sobre document electrònic, que tampoc exigeix garantia real (=criptogràfica) de la data, garantia que, com hem vist, ha estat regulada també en el Reglament eIDAS.
  - 🔒 Cal entendre que aquesta decisió s'adoptarà d'acord con l'ENS, que, per sort, alguna cosa diu al respecte... tot i que no sempre sigui de fàcil aplicació.

La signatura electrònica de l'Administració – 5

- 🔒 Necessitat de configurar el contingut substantiu de la fe pública?
- 🔒 Una institució regulada fa més temps del que sembla...
  - 🔒 Actualment, article 3.2 del RD 128/2018, de 16 de març.
  - 🔒 Anteriorment, article 2 del RD 1174/1987, de 18 de setembre.
  - 🔒 Anteriorment, article 142 del Decret de 30 de maig de 1952.
  - 🔒 Anteriorment, article 228 de l'Estatut Municipal de 1924 (creació del cos professional).
  - 🔒 Anteriorment, article 123 de la Llei Municipal de 1877.
  - 🔒 Anteriorment, article 118 de la Llei Municipal de 1870.
  - 🔒 No es troba, però, explicitada a la Llei d'organització i atribucions dels Ajuntaments de 1845.
- 🔒 La definició de les funcions és pràcticament idèntica des del seu origen explícit (possiblement abans ja es feien algunes).

La signatura electrònica de l'Administració – 6

- 🔒 Necessitat de configurar el contingut substantiu de la fe pública?
- 🔒 Actualment, el trobem a l'article 3.2) RD 128/2018:
  - 🔒 Preparació d'assumptes d'òrgans col·legiats.
  - 🔒 Notificació de convocatòries de sessions d'òrgans col·legiats.
  - 🔒 Custòdia de documentació d'expedients per a òrgans col·legiats.
  - 🔒 Acta de les sessions, amb extracte en paper (no comment...)
  - 🔒 Transcripció al llibre de decrets i resolucions (garantia d'autenticitat i d'integritat).
  - 🔒 Certificació d'actes o resolucions, i acords, i d'antecedents, documents i llibres (limitacions establertes per doctrina de TS).
  - 🔒 Remissió de còpia / extracte d'actes i acords decisoris.
  - 🔒 Anotació sota signatura de resolucions en expedients, i notificar-les.
  - 🔒 Formalització de contractes, convenis i documents anèlegs.
  - 🔒 Ordenació i certificació d'anuncis en el tauler.
  - 🔒 Administració i custòdia del Registre d'Interessos i l'Inventari.
  - 🔒 Direcció superior dels arxius i registres.

La signatura electrònica de l'Administració – 7

- 🔒 Reducció de les necessitats de fe pública en cas d'ús de signatura electrònica qualificada, especialment si acredita la condició d'estar en el càrrec.
  - 🔒 No caldria el vistiplau de l'alcalde.
  - 🔒 No en el cas d'ús d'altres mecanismes de signatura electrònica.
- 🔒 Segell de temps qualificat, com a garantia equivalent a l'acreditació del moment d'atorgament intervingut pel fedatari, incrementant-se les garanties en la fe pública.
- 🔒 El més rellevant és l'habilitació de mecanismes per a l'exercici de la funció substantiva de fe pública, de manera automatitzable, especialment en l'àmbit de la fe pública documental.
  - 🔒 Autorització d'actes, decrets i resolucions; transcripció als corresponents llibres; anotació de resolucions en expedients; expedició de certificats i còpies autèntiques, completes o parcials; comunicacions a tercers; publicacions.

La signatura electrònica de l'Administració – 8

- 🔒 Des d'una perspectiva processal, només tindrà la consideració de document públic l'expedit per un funcionari públic legalment facultat per donar fe (article 317.4º LEC); és a dir, un "humà".
  - 🔒 En cas d'automatització d'una actuació de Secretaria, on no intervingui el fedatari, no es podria parlar, en sentit estricte, de document públic de prova plena (319.1 LEC), sinó de presumpció desvirtuable de contrari (319.2 LEC), amb una menor eficàcia potencial, processalment parlant (tot i que no s'han generat problemes coneguts en més de 12 anys d'aplicació).
  - 🔒 Mostra de el nucli "dur" o essencial de la fe pública, que requereix immediatesa, judici de capacitat i controls de qualitat en la formació del consentiment.
- 🔒 Per a altres casos, pot ser que les presumpcions associades a l'ús dels serveis de confiança siguin suficients... i sembla l'única possibilitat en actuacions a distància.

Diputació de Girona

Fundación
Democracia
y Gobierno Local

Gràcies per la vostra atenció

Dubtes, crítiques?

Per a més informació...

Nacho Alamillo: nacho@astrea.cat